

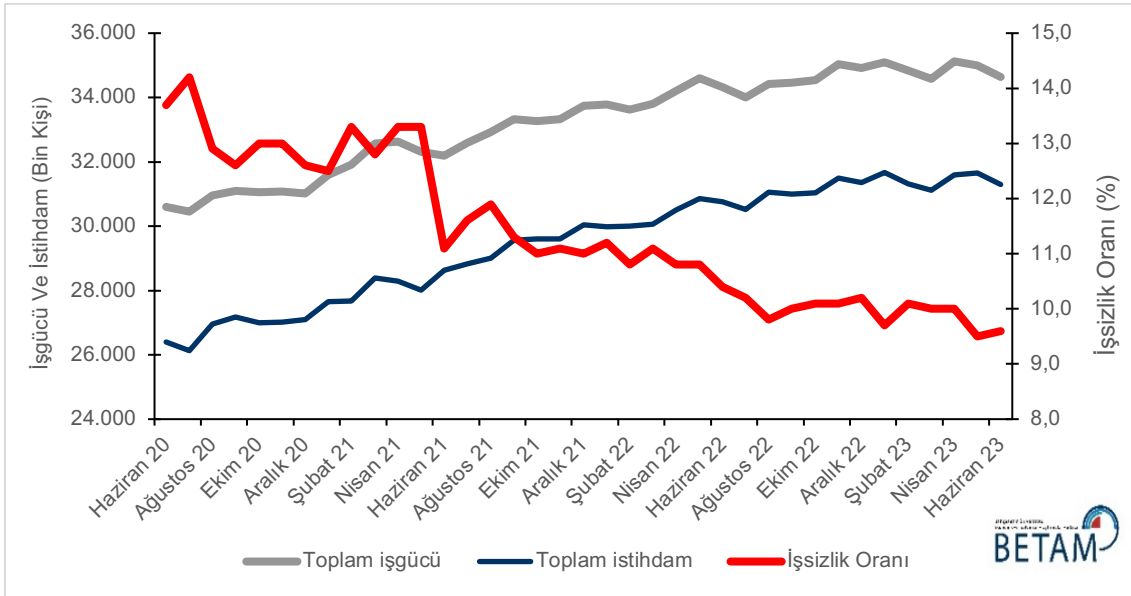
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAMDA AZALIŞ, İŞSİZLİKTE SINIRLI ARTIŞ

Seyfettin Gürsel*, Uğurcan Acar**, Aylin Biberici***

Yönetici Özeti

İstihdamda 363 binlik azalış ile işsiz sayısında 2 binlik artış işgücünü yaklaşık 360 bin kişi azaltmış, genel işsizlik oranı Mayıs'tan Haziran'a 0,1 puan artarak yüzde 9,6 olmuştur. Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Mayıs'tan Haziran'a istihdamda görülen 169 binlik azalış ve işsiz sayısında görülen bin kişilik artış sonucu 0,2 puanlık artışla yüzde 13,20'ye yükselmiştir. Erkek işsizlik oranı ise Haziran'da istihdamda 193 binlik azalış, işsizlikte 2 bin kişilik artış sonucu 0,1 yüzde puanlık artışla yüzde 7,8'e yükselmiştir. Kadın işgücü seviyesi 168 bin azalırken erkek işgücü seviyesi 192 bin azalmıştır. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı Haziran ayında artarak 5,3 puandan 5,4 puana yükselmiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

İstihdamda düşüş

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Mayıs'tan Haziran'a 363 binlik azalışla 31 milyon 291 bine gerilemiştir. Haziran ayında işsiz sayısı ise 2 bin artarak 3 milyon 337 bine yükselmiştir. Bu gelişmenin

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bau.edu.tr

**Uğurcan Acar, Betam, Araştırma Görevlisi, ugurcan.acar@bau.edu.tr

***Aylin Biberici, Betam, Araştırma Görevlisi, aylinkerime.biberici@bau.edu.tr

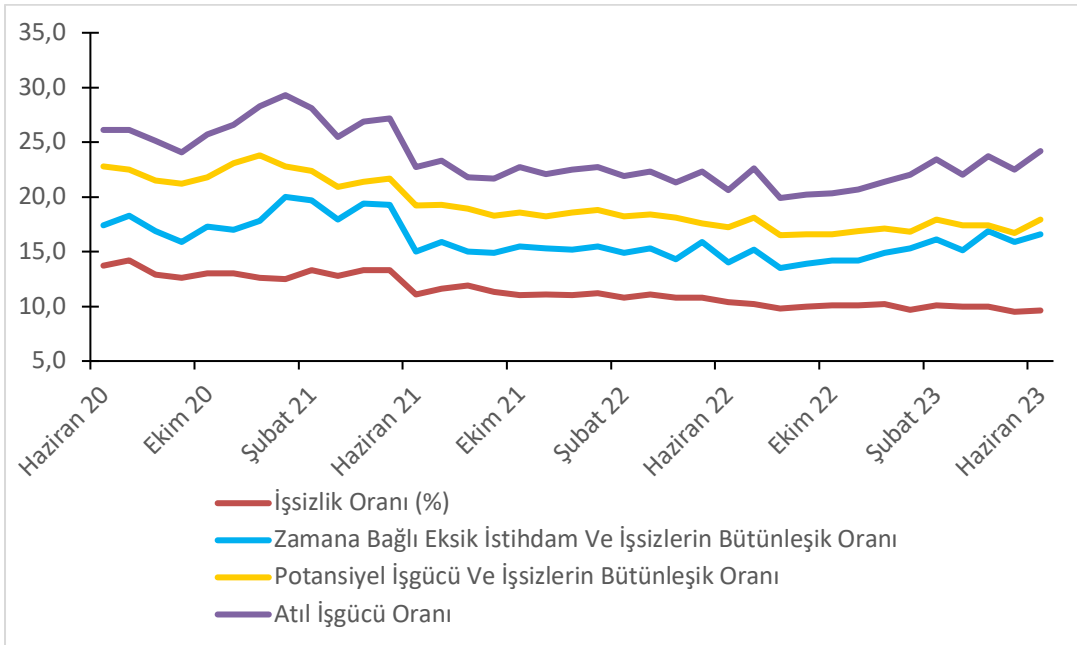
sonucunda 359 bin azalan işgücü 34 milyon 629 bin seviyesindedir (Şekil 1, Tablo 1). İşsizlik oranı haziran ayında 0,1 yüzde puan artarak 9,6 olmuştur.

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan üç alternatif işsizlik oranının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, “zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” “işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı” olarak adlandırılmakta ve üçüncü oran, “atıl işgücü oranı” bu iki bütünleşik oranın bileşimi olarak hesaplanmaktadır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Haziran ayında yüzde 9,6 olarak gerçekleşirken potansiyel işgücünü de hesaba katan işsizlik oranı, potansiyel işgücündeki 474 binlik artış sonucu yüzde 16,7’den yüzde 17,9’a yükselmiştir. Zamana bağlı eksik istihdamı hesaba katan işsizlik oranı ise 0,7 yüzde puanlık artış ile yüzde 16,6’ya yükselmiştir. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan işsizlik oranı ise 1,7 yüzde puanlık artışla yüzde 24,2 seviyesine yükselmiştir (Şekil 2, Tablo 2).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

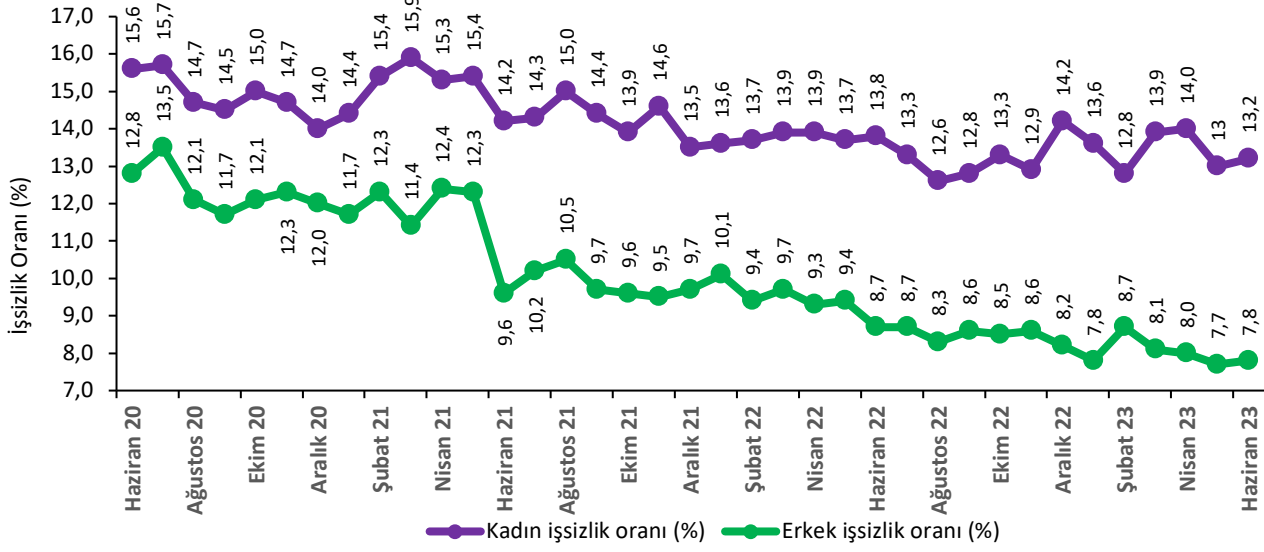

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın ve erkek istihdamında azalış

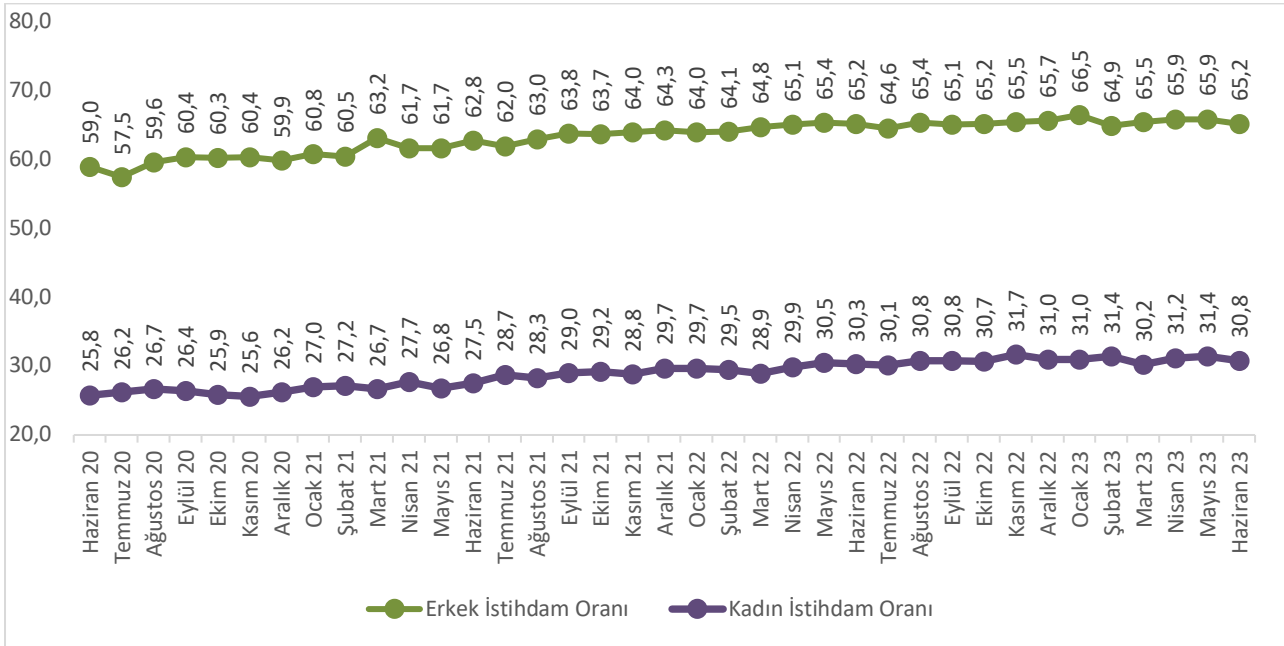
Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Mayıs’tan Haziran’a kadınlarda istihdam seviyesi 169 bin azalırken, işsiz sayısı bin kişi artmış, neticede işgücü 168 bin azalmıştır. Kadın işsizlik oranı da Mayıs’tan Haziran’a 0,2 yüzde puanlık artışla yüzde 13,2 seviyesine yükselmiştir. Mayıs’ta kadın istihdamı 64 bin artmış, kadın işsizlik oranı da yüzde 14,0’dan 13,0’a gerilemişti. Erkek istihdamı ise Haziran’da 193 bin azalırken işsiz sayısı 2 bin artmış ve erkek işsizlik oranı yüzde 7,8 olarak gerçekleşmiştir. Erkek istihdamında Mayıs’ta 5 binlik azalış olmuş, işsizlik oranı da 0,7 yüzde puanlık azalışla yüzde 5,3 olmuştu.

Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kadın istihdam oranı, istihdamdaki 169 binlik azalış sonucu 0,6 yüzde puanlık azalışla yüzde 30,8'e gerilerken, erkek istihdam oranı ise yüzde 65,2 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1: Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Mayıs 20	29,629	25,591	4,038	13.6			
Haziran 20	30,600	26,408	4,193	13.7	971	817	155
Temmuz 20	30,452	26,129	4,323	14.2	-148	-279	130
Ağustos 20	30,963	26,959	4,005	12.9	511	830	-318
Eylül 20	31,091	27,172	3,919	12.6	128	213	-86
Ekim 20	31,051	27,000	4,052	13.0	-40	-172	133
Kasım 20	31,067	27,019	4,049	13.0	16	19	-3
Aralık 20	31,012	27,105	3,907	12.6	-55	86	-142
Ocak 21	31,603	27,647	3,956	12.5	591	542	49
Şubat 21	31,917	27,675	4,243	13.3	314	28	287
Mart 21	32,577	28,396	4,181	12.8	660	721	-62
Nisan 21	32,635	28,288	4,347	13.3	58	-108	166
Mayıs 21	32,302	28,015	4,287	13.3	-333	-273	-60
Haziran 21	32,191	28,627	3,564	11.1	-111	612	-723
Temmuz 21	32,595	28,819	3,776	11.6	404	192	212
Ağustos 21	32,921	28,998	3,923	11.9	326	179	147
Eylül 21	33,318	29,565	3,753	11.3	397	567	-170
Ekim 21	33,271	29,606	3,665	11.0	-47	41	-88
Kasım 21	33,316	29,607	3,709	11.1	45	1	44
Aralık 21	33,736	30,032	3,704	11.0	420	425	-5
Ocak 22	33,773	29,978	3,795	11.2	37	-54	91
Şubat 22	33,632	29,996	3,636	10.8	-141	18	-159
Mart 22	33,808	30,058	3,750	11.1	176	62	114
Nisan 22	34,209	30,507	3,702	10.8	401	449	-48
Mayıs 22	34,601	30,852	3,750	10.8	392	345	48
Haziran 22	34,323	30,749	3,573	10.4	-278	-103	-177
Temmuz 22	33,998	30,528	3,471	10.2	-325	-221	-102
Ağustos 22	34,428	31,061	3,367	9.8	430	533	-104
Eylül 22	34,450	30,990	3,459	10.0	22	-71	92
Ekim 22	34,536	31,039	3,497	10.1	86	49	38
Kasım 22	35,032	31,492	3,540	10.1	496	453	43
Aralık 22	34,925	31,347	3,578	10.2	-107	-145	38
Ocak 23	35,088	31,669	3,419	9.7	163	322	-159
Şubat 23	34,839	31,310	3,530	10.1	-249	-359	111
Mart 23	34,575	31,106	3,469	10.0	-264	-204	-61
Nisan 23	35,124	31,595	3,528	10.0	549	489	59
Mayıs 23	34,988	31,654	3,335	9.5	-136	59	-193
Haziran 23	34,629	31,291	3,337	9.6	-359	-363	2

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
Mayıs 20	13.6	4038	19.4	1710	24.4	4222	29.5	9970
Haziran 20	13.7	4193	17.4	1131	22.8	3606	26.1	8930
Temmuz 20	14.2	4323	18.3	1250	22.5	3263	26.1	8836
Ağustos 20	12.9	4005	16.9	1228	21.5	3378	25.1	8611
Eylül 20	12.6	3919	15.9	1024	21.2	3391	24.1	8335
Ekim 20	13.0	4052	17.3	1320	21.8	3475	25.7	8846
Kasım 20	13.0	4049	17.0	1232	23.1	4067	26.6	9348
Aralık 20	12.6	3907	17.8	1613	23.8	4559	28.3	10079
Ocak 21	12.5	3956	20.0	2365	22.8	4209	29.3	10530
Şubat 21	13.3	4243	19.7	2045	22.4	3745	28.1	10033
Mart 21	12.8	4181	17.9	1650	20.9	3322	25.5	9153
Nisan 21	13.3	4347	19.4	1984	21.4	3355	26.9	9686
Mayıs 21	13.3	4287	19.3	1947	21.7	3477	27.2	9711
Haziran 21	11.1	3564	15.0	1265	19.2	3238	22.7	8067
Temmuz 21	11.6	3776	15.9	1407	19.3	3116	23.3	8299
Ağustos 21	11.9	3923	15.0	1015	18.9	2835	21.8	7773
Eylül 21	11.3	3753	14.9	1211	18.3	2869	21.7	7834
Ekim 21	11.0	3665	15.5	1492	18.6	3100	22.7	8257
Kasım 21	11.1	3709	15.3	1388	18.2	2878	22.1	7976
Aralık 21	11.0	3704	15.2	1424	18.6	3158	22.5	8286
Ocak 22	11.2	3795	15.5	1440	18.8	3146	22.7	8381
Şubat 22	10.8	3636	14.9	1375	18.2	3038	21.9	8049
Mart 22	11.1	3750	15.3	1423	18.4	3028	22.3	8200
Nisan 22	10.8	3702	14.3	1190	18.1	3040	21.3	7932
Mayıs 22	10.8	3750	15.9	1752	17.6	2840	22.3	8341
Haziran 22	10.4	3573	14.0	1232	17.2	2815	20.6	7620
Temmuz 22	10.2	3471	15.2	1697	18.1	3276	22.6	8443
Ağustos 22	9.8	3367	13.5	1281	16.5	2771	19.9	7419
Eylül 22	10.0	3459	13.9	1330	16.6	2709	20.2	7498
Ekim 22	10.1	3497	14.2	1407	16.6	2681	20.3	7585
Kasım 22	10.1	3540	14.2	1435	16.9	2865	20.7	7839
Aralık 22	10.2	3578	14.9	1626	17.1	2888	21.4	8092
Ocak 23	9.7	3419	15.3	1949	16.8	2976	22.0	8344
Şubat 23	10.1	3530	16.1	2079	17.9	3296	23.4	8905
Mart 23	10.0	3469	15.1	1752	17.4	3084	22.0	8304
Nisan 23	10.0	3528	16.9	2408	17.4	3128	23.7	9064
Mayıs 23	9.5	3335	15.9	2228	16.7	3011	22.5	8574
Haziran 23	9.6	3337	16.6	2411	17.9	3485	24.2	9234

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3: Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Haziran 20	9,657	8,154	1,502	20,943	18,253	2,690	29.6	25.4	65.7	57.0
Temmuz 20	9,847	8,304	1,542	20,606	17,825	2,781	30.6	25.8	67.7	59.0
Ağustos 20	9,913	8,452	1,460	21,051	18,507	2,544	31.1	26.2	66.5	57.5
Eylül 20	9,807	8,384	1,422	21,284	18,788	2,496	31.3	26.7	67.8	59.6
Ekim 20	9,683	8,227	1,456	21,368	18,772	2,596	30.9	26.4	68.4	60.4
Kasım 20	9,557	8,156	1,401	21,510	18,863	2,647	30.5	25.9	68.6	60.3
Aralık 20	9,717	8,361	1,356	21,295	18,744	2,551	30.0	25.6	68.9	60.4
Ocak 21	10,045	8,602	1,442	21,558	19,044	2,514	30.5	26.2	68.1	59.9
Şubat 21	10,285	8,705	1,580	21,632	18,970	2,663	31.5	27.0	68.8	60.8
Mart 21	10,178	8,556	1,622	22,399	19,840	2,559	31.8	26.7	71.3	63.2
Nisan 21	10,484	8,879	1,605	22,151	19,409	2,742	32.7	27.7	70.5	61.7
Mayıs 21	10,160	8,594	1,566	22,142	19,421	2,721	31.7	26.8	70.4	61.7
Haziran 21	10,293	8,832	1,461	21,898	19,795	2,103	32.0	27.5	69.5	62.8
Temmuz 21	10,792	9,250	1,542	21,803	19,570	2,233	33.5	28.7	69.1	62.0
Ağustos 21	10,710	9,109	1,601	22,211	19,889	2,322	33.2	28.3	70.3	63.0
Eylül 21	10,947	9,369	1,578	22,371	20,196	2,175	33.9	29.0	70.7	63.8
Ekim 21	10,962	9,440	1,522	22,309	20,167	2,143	33.9	29.2	70.4	63.7
Kasım 21	10,907	9,318	1,589	22,409	20,289	2,120	33.7	28.8	70.7	64.0
Aralık 21	11,114	9,614	1,500	22,622	20,418	2,204	34.3	29.7	71.3	64.3
Ocak 22	11,158	9,646	1,512	22,615	20,332	2,283	34.4	29.7	71.1	64.0
Şubat 22	11,109	9,588	1,520	22,523	20,407	2,116	34.2	29.5	70.8	64.1
Mart 22	10,924	9,403	1,522	22,884	20,655	2,229	33.6	28.9	71.8	64.8
Nisan 22	11,324	9,745	1,579	22,884	20,761	2,123	34.8	29.9	71.7	65.1
Mayıs 22	11,540	9,958	1,583	23,061	20,894	2,167	35.4	30.5	72.2	65.4
Haziran 22	11,477	9,893	1,585	22,846	20,857	1,989	35.1	30.3	71.4	65.2
Temmuz 22	11,347	9,841	1,505	22,652	20,686	1,965	34.7	30.1	70.7	64.6
Ağustos 22	11,548	10,089	1,459	22,880	20,972	1,908	35.3	30.8	71.4	65.4
Eylül 22	11,561	10,078	1,483	22,889	20,913	1,976	35.3	30.8	71.3	65.1
Ekim 22	11,632	10,081	1,550	22,904	20,958	1,946	35.5	30.7	71.3	65.2
Kasım 22	11,950	10,404	1,546	23,083	21,088	1,995	36.4	31.7	71.7	65.5
Aralık 22	11,881	10,189	1,693	23,044	21,158	1,886	36.1	31.0	71.5	65.7
Ocak 23	11,822	10,213	1,609	23,266	21,456	1,810	35.9	31.0	72.1	66.5
Şubat 23	11,873	10,348	1,525	22,966	20,962	2,005	36.1	31.4	71.1	64.9
Mart 23	11,547	9,945	1,602	23,029	21,161	1,868	35.0	30.2	71.3	65.5
Nisan 23	11,962	10,287	1,675	23,161	21,308	1,853	36.3	31.2	71.7	65.9
Mayıs 23	11,902	10,351	1,552	23,086	21,303	1,783	36.1	31.4	71.4	65.9
Haziran 23	11,734	10,182	1,553	22,894	21,110	1,785	35.5	30.8	70.7	65.2

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin Metaveri kısmında mevcuttur:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>